

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2561

คอลัมน์สัปดาห์หน้า 1 : เคล็ดลับวิชาเกษตร 4.0 ตื่นตัวปรับคิดเดินหน้า

“เกษตรกรต้นแบบข้าวอินทรีย์” ของ หนู สีสาสีมา อายุ 56 ปี ตำบลดอนจิก อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี เป็นตัวอย่าง องค์ความรู้ของเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) ที่น่าสนใจ ทำการเกษตรแบบมองตลาด...สอดคล้องกับความต้องการ “ผู้บริโภค” ยุคนี้ที่ใส่ใจสุขภาพมากขึ้น

ด้วยในอดีตที่ผ่านมา ทำนาโดยใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ซึ่งได้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ในพื้นที่ 10 ไร่ เฉลี่ยผลผลิต 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ ต่อมาได้รับ คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เข้ารับการฝึกอบรมพร้อมทั้งไปศึกษาดูงานจากเกษตรกรทำนาที่ประสบผลสำเร็จในหลายจังหวัด จึงมีแนวคิดในการปรับปรุงการปลูกข้าว เดินหน้าทำนา “ข้าวอินทรีย์” พร้อมทั้งปลูกข้าว...“พันธุ์ไรซ์เบอร์รี่” เพื่อแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การเตรียมดินโดยใช้เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด การหมักฟางข้าวกำจัดวัชพืชในแปลงนาโดยใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายวัชพืชให้เน่าเปื่อย การเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าว และการดูแลรักษาต้นข้าวด้วยจุลินทรีย์ ปุ๋ยหมักชีวภาพ สิ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าจะสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกรทำนาข้างเคียงได้นำไปปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จแล้ว ผลผลิตข้าวที่ได้ต่อไร่หรือต่อหน่วยพื้นที่ยังเพิ่มขึ้นไร่ละ 800-1,000 กิโลกรัม

นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ แปรรูปผลผลิตข้าวหอมมะลิเป็นข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวกล้องหอมนิล ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่แบบผงขงต้มเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตแบบครบวงจร เน้น...กลุ่มคนรักสุขภาพ สร้างรายได้แก่ชุมชน จนกระทั่งได้รับรางวัล อบต.ดีเด่นด้านสตรีและครอบครัว ปี 2556,2557...รวมถึงรางวัลผู้นำดีเด่นด้านการพัฒนาเยาวชน รางวัลผู้นำการเปลี่ยนแปลง ตอกย้ำ บทสรุปองค์ความรู้ที่ใช้ เริ่มจาก...“การผลิต” การประยุกต์ความรู้และเทคโนโลยีในการผลิตข้าว ทั้งการลดต้นทุนการผลิต โดยใช้พืชสมุนไพรป้องกัน และกำจัดศัตรูพืช ปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ยน้ำหมักสูตรต่างๆ การแก้ปัญหาดินเค็ม โดยใช้พันธุ์ข้าวที่ทนเค็ม ได้แก่ พันธุ์ข้าวดอกหอมมะลิ 105 จำหน่ายเป็นข้าวเปลือกในตลาดเอกชน หอมนิลดำ หอมนิลแดง และพันธุ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่มาปลูกขยายพันธุ์ โดยปลูกในระบบข้าวอินทรีย์ ผลิต...เพาะเชื้อ...ขยายเชื้อจุลินทรีย์ไว้ใช้เอง เพื่อแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สร้างสมดุล ในระบบนิเวศ การใช้ให้เกิดประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้ เช่น ใช้รำข้าว ปลายข้าวเลี้ยงสัตว์ แกลบทำปุ๋ย ฟางเลี้ยงโคและไว้บริการเกษตรกรในพื้นที่นำไปใช้ประโยชน์

ถัดมา “การตลาด” ทำการตลาดโดยการเพิ่มมูลค่าข้าวด้วยการแปรรูปผลผลิตข้าวหอมมะลิเป็นข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวกล้องหอมนิล ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่ ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่แบบผงขงต้มเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตครบวงจรในนามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยกลุ่มวิสาหกิจ เป็นข้าวกล้องบรรจุถุงสุญญากาศบรรจุ 1 กิโลกรัม ราคา 60-80 บาท หากมองถึงปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญคือ การสนใจ ศึกษา ค้นคว้าหาความรู้จากประสบการณ์ การศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ที่สนใจ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆในการผลิตตลอดเวลา นับรวมไปถึงการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการทำการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพ การวางแผนการผลิต

การตลาด โดยใช้ “ตลาดนำการผลิต” สามารถสร้าง “มูลค่าเพิ่ม” จากสินค้าเกษตร โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศในแปลงนา

ปัจจุบันแปลงของนายหนูเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยมีเกษตรกรทั้งในพื้นที่และในชุมชนใกล้เคียงเข้าศึกษาดูงานนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างกว้างขวาง นี่คือนุมุณณ์ที่ฉายภาพสะท้อนให้เห็นถึงผลจาก 15 นโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “ต่อเติม แต่ง ต่อ” ที่เป็นความหวังพลิกโฉมภาคการเกษตรไทยให้เข้มแข็ง ยั่งยืน โดยในส่วนของศูนย์เรียนรู้เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตที่เราเรียกว่า “ศพก.” เปรียบเสมือนศูนย์องค์ความรู้ต่างๆ เป็นแหล่งความรู้ที่จะมาเรียนรู้ผลลัพธ์ที่จะดูได้ว่าเกิดผลมากน้อยอย่างไรก็ตามดูที่ “แปลงใหญ่”

สำราญ สารบรรณ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร คนที่ 2 บอกว่า กระบวนการกลยุทธ์ที่วางไว้ ในแต่ละปี ศพก.แต่ละแห่งต้องวางกลยุทธ์สร้างกลุ่มบ่มเพาะก่อนที่จะมารวมกันเป็น “แปลงใหญ่” ซึ่งจะมีการจัดรับรองอย่างน้อยใน 1 ปี ที่จะต้องไปส่งเสริม ทำความเข้าใจกับโรงเรียนเกษตรกรให้ร่วมกันเรียนรู้

แล้วพอปีต่อไป...รอบเพาะปลูกต่อไปก็เริ่มจะเห็นแล้วว่า

การมารวมกลุ่มกันเข้มแข็ง มีการบริหารจัดการที่ดีขึ้น มีการรับรองแปลงเกิดขึ้นเป็นแปลงใหญ่ เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ในการทำงานในพื้นที่ที่เราเห็นว่าเป้าหมายหลักของแปลงใหญ่เป็นแบบนี้ เกษตรกรต้องการเองก็มารับรองแปลง เราไปส่งเสริม แต่ทั้งนี้ต้องมีหลักการเดียว ไม่ได้บังคับ ต้องสมัครใจเข้ามาร่วมกัน ...ต้องมีส่วนร่วม เพราะนี่คือ “ชีวิต” ของเขา

“เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ ต้องสนใจเพื่อนเกษตรกรรอบข้างมากขึ้น เห็นเพื่อนทำดีทำได้ ต้องเก็บเกี่ยวความรู้ อยู่คนเดียวเดี๋ยวๆเหมือนอย่างที่เคยเป็นก็ได้ อยู่แต่อยู่แบบลำบาก”

ถามว่าในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา แปลงปี 2559 แปลงปี 2560 แปลงปี 2561 ถึงวันนี้แปลงปี 59 ปีนี้เป็นปีที่สามแล้ว ปีหน้ากระทรวงฯ ก็จะพยายามถอยออกมานิดหนึ่งเพื่อให้พี่น้องเกษตรกรบริหารจัดการเองมากขึ้น ในส่วนความสำเร็จแทบจะยืนยันได้ว่าทุกแปลงใหญ่ 90 เปอร์เซ็นต์บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

“แต่ว่าจริงๆแล้วไปดูแนวทางในการขับเคลื่อนแปลงที่สามปี... สองปี...หนึ่งปี ก็มีแนวทางในการขับเคลื่อนที่ต่างกัน เพราะว่าเน้นหนักไปคนละจุด ถ้าแปลงปีแรกเน้นในเรื่องการร่วมกันคิด ร่วมกระบวนการปลูกแปลงปีที่สองจะเน้นเรื่องการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ประสิทธิภาพการผลิต พอแปลงปีที่สามต้องเน้นในเรื่องการตลาดที่จะเชื่อมโยงเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ใหม่ๆ สามารถช่วยให้มีประสิทธิภาพในการผลิตดีขึ้นเข้ามาใช้”

ผลิตแปลงใหญ่ 11 กลุ่ม สินค้า 74 ชนิดสินค้า โดยมีนาเกลือเพิ่มเข้ามาใหม่ๆมาดๆ ทั้งพืช สัตว์ ประมง แมลงเศรษฐกิจ ทุกสินค้า เกษตรกรถ้าสามารถพัฒนาประสิทธิภาพ รวมกลุ่มการผลิตโดยมีเป้าหมายอย่างนี้เป็น “แปลงใหญ่” ได้ หากทำอย่างนี้เรื่อยๆอนาคตในภาพรวม จะพลิกโฉมเกษตรกรไทยมากน้อยแค่ไหน?

ภาคการเกษตรที่เราบอกว่าเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 มากขึ้น ตอนนี้ถามว่าในเรื่องการเกษตรสิ่งหนึ่งที่เราบอกแล้วว่าถ้าไม่เป็นแปลงใหญ่ ผลิตแบบเดี๋ยวมันยาก เพราะเทคโนโลยีที่ลงไปแบบเดี๋ยบบางอย่างเกษตรกรรับไม่ได้แน่นอน ฉะนั้นถ้าต้องการพัฒนานวัตกรรมที่จะเอาไปใช้ก็ต้องร่วมกัน

สำราญ ย้ำว่า ตามยุทธศาสตร์กระทรวงฯ 20 ปี พื้นที่การเกษตรที่มีราวๆ 150 ล้านไร่ วางเป้าไว้ว่าอย่างน้อย 60 เปอร์เซ็นต์จะร่วมกันผลิตเป็นแปลงใหญ่ สิ่งที่ต้องเน้นสำคัญคือเรื่องคุณภาพ การทำแปลงใหญ่มาตั้งแต่แรกเริ่มต้องพัฒนาในเชิงคุณภาพ อย่างเน้นปริมาณเพราะกลุ่มเกษตรกรไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะให้มารวมกลุ่มกันแล้วบริหารจัดการ แล้วทุกคนก็พัฒนาไปในทิศทางตามกติกาข้อตกลงของกลุ่มก็ยังไม่ใช่เรื่องง่าย

“เราเก่งกีฬาเดี๋ยวนานมากแล้ว พอมาเล่นเป็นทีมเราแยเลย เราต้องเดินหน้ากันไปหลายๆทาง ถ้าไม่ทำก็จะไปไม่รอด...ถ้าไม่ปรับตั้งแต่วันนี้ อนาคตจะแย ด้วยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ถ้ายังผลิตแบบเดิมๆ ต่างคนต่างผลิตไม่มองตลาด ความต้องการอย่างไร ปริมาณเป็นยังไง ไม่เอาตลาดนำก็ยาก”

พลิกโฉมการเกษตร “ปฏิรูปเกษตรกรไทย” ...วันนี้ “เกษตรกร” ต้องตื่นได้แล้ว ปรับแนวคิดตัวเองก่อน แล้วมองหาเครื่องมือ วิธีการมาใช้พัฒนาการทำเกษตรแบบเดิมๆแล้วความเข้มแข็งจะเกิดขึ้น

คอลัมน์หน้ามองฟ้า เท้าหยั่งดิน : ปราบ 2 ตัวงวงกล้วย

กรมวิชาการเกษตรแนะเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยเผ่า ระวังตัวงวง 2 ชนิด...ตัวงวงเจาะเหง้ากล้วย ตัวงวงเจาะต้นกล้วย ศัตรูกล้วย ตัวฉกาจที่สามารถพบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของต้นกล้วย การเข้าทำลายของตัวงวงเจาะเหง้ากล้วย ตัวอ่อนหรือตัวหนอนจะเจาะไชเข้าไปกัดกินทำลายระบบส่งน้ำและอาหารของเหง้ากล้วยที่อยู่ในระดับโคนต้น ทำให้การส่งอาหารไปเลี้ยงลำต้นขาดตอน ทำให้ต้นกล้วยตายได้ โดยเราไม่สามารถ

มองเห็นร่องรอยการทำลายของหนอนได้ชัด

ส่วนตัวงวงเจาะต้นกล้วย ตัวเต็มวัยจะมาวางไข่บริเวณกาบกล้วย ในส่วนลำต้นเหนือพื้นดินขึ้นไปถึงกลางต้น หนอนจะเจาะกัดกินเข้าไปที่ละน้อยจนถึงไส้กลางต้น จะเห็นรอบต้นมีรูพรุนไปทั่ว ทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีถึงตกเครือ เครือจะหักพับกลางต้นหรือเหี่ยวเฉยยืนต้นตาย

วิธีป้องกันให้เกษตรกรหมั่นรักษาความสะอาดและกำจัดเศษวัสดุต้นกล้วยในแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ... ต้นกล้วยที่ตัดเครือแล้วให้นำมาตัดเป็นชิ้นเล็กวางกระจายทรายรอยตัดขึ้น เพื่อให้แห้งเร็ว และไม่เป็นที่หลบอาศัยและแหล่งอาหารของตัวเต็มวัย อีกทั้งในการปลูกกล้วยใหม่ควรเลือกหน่อกล้วยปราศจากแมลง หากไม่แน่ใจให้จุ่ม สารคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร กรณีขุดหน่อกล้วยหรือตัดต้นแล้วให้นำออกจากแปลงปลูกในทันที และใช้ดินกลบหลุมที่ขุดด้วยทุกครั้ง...ไม่ควรทิ้งไว้ข้ามคืนคาหลุมหรือในแปลง เพื่อป้องกันตัวเต็มวัยวางไข่ในต้นหรือเหง้าเดิมตรงรอบแฝง

นอกจากนี้ ให้ใช้กับดัก โดยใช้ต้นที่ตัดเครือแล้วมาหั่นเป็นท่อนยาว 30 ซม. ผ่าครึ่งตามยาว และนำมาวางคว่ำรอยผ่าลงดินบริเวณใกล้โคนต้น วางท่อนกล้วยกับดักในสวน 1 ท่อน ต่อระยะห่าง 10 ม. เพื่อล่อตัวเต็มวัยให้เข้ามาวางไข่ในกับดัก หมั่นจับตัวเต็มวัยในกับดักมาทำลาย และควรเปลี่ยนท่อนกับดักบ่อยๆ เพราะท่อนกล้วยเก่าจะเหี่ยวมีประสิทธิภาพลดลง อีกทั้งให้ใช้สารฆ่าแมลง คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราวโคนต้นกล้วยสูงจากพื้นดิน 30 ซม. และราวรอบโคนต้นรัศมี 30 ซม. จะช่วยป้องกันการเข้าวางไข่ กำจัดหนอน และตัวเต็มวัยที่หลบซ่อนบริเวณโคนต้นกล้วยได้

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2561

คอลัมน์แตกใบอ่อน : มองโลกแล้วย้อนดูตัวเอง

ปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ที่ถือว่าได้สร้างความสัมพันธ์ให้แก่กลุ่มธุรกิจสารเคมีและวัตถุดิบ อุตสาหกรรมเกษตรได้อยู่ไม่น้อย และที่สำคัญเหตุการณ์ที่ว่า แม้จะเกิดขึ้นไกลถึงสหรัฐอเมริกา แต่ก็สร้างผลสัมพันธ์มาได้ไกลจนถึงเมืองไทย

เหตุการณ์แรก ท่านผู้อ่านที่ติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดคงทราบกันดีสำหรับกรณีศาลมลรัฐแคลิฟอร์เนียของสหรัฐ มีคำพิพากษาให้ “บริษัทมอนซานโต” ซึ่งเป็น 1 ใน 6 บริษัทผู้ผลิตเคมีภัณฑ์รายใหญ่ของโลก จ่ายเงินชดเชยจำนวน 289 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 9,248 ล้านบาท ให้ นายดิเวน จอห์นสัน อดีตผู้ดูแลสนามหญ้าของโรงเรียนแห่งหนึ่งที่กำลังจะตายด้วยโรคมะเร็ง จากผลกระทบในการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหรือยาฆ่าหญ้า “ราวด์อัฟ” ที่มีสารอันตรายอย่าง “ไกลโฟเซต” เป็นส่วนประกอบหลัก และคดีนี้ก็เป็นคดีแรกในประวัติศาสตร์ที่มีการยื่นฟ้องร้องว่า “ไกลโฟเซต” มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดมะเร็ง

แม้ว่า “มอนซานโต” จะปฏิเสธข้อกล่าวหาและยืนยันเรื่องการยื่นอุทธรณ์ แต่ก็มีคำคาดการณ์ว่า คดีนี้จะเป็นบรรทัดฐานให้กับศาลสหรัฐในการตัดสินคดีลักษณะเดียวกันนี้ ที่ยังมีผู้ฟ้องร้องบริษัทสารเคมีแห่งนี้อยู่อีกถึงประมาณ 5,000 คดี

เหตุการณ์ต่อมาเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกันคือ ศาลรัฐบาลกลางสหรัฐ ได้มีคำสั่งให้ “สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อม” (EPA) ประกาศห้ามขาย “คลอร์ไพริฟอส” สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืชภายใน 60 วัน โดยคดีนี้มีอัยการจากหลายรัฐที่เข้าร่วมฟ้องคดีนี้ ร่วมกับกลุ่มเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมและเกษตรกรในสหรัฐ ถามว่าแล้วเรื่องนี้มันเกี่ยวกับประเทศไทยยังไง? ก็คงบอกได้ว่า มันคงไม่เกี่ยวถ้าสารเคมีทั้ง 2 ชนิดนี้ไม่เป็น 2 ใน 3 ของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 3 ชนิด อันประกอบไปด้วย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต ที่

คณะกรรมการขับเคลื่อนปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง มีความเห็นขอให้มีการประกาศ “แบน” สารเคมีทั้ง 3 ชนิด โดยยกเลิกการใช้พาราควอตและคลอร์ไพริฟอสในประเทศไทย ส่วนไกลโฟเซตให้มีการจำกัดพื้นที่ในการนำไปใช้งาน แต่ต่อมาข้อเสนอดังกล่าวก็กลับกลายเป็นหมัน เพราะทั้ง “กรมวิชาการเกษตร” และ “คณะกรรมการวัตถุอันตราย” ต่างบอกปิด “ไม่ยกเลิก” แต่ให้จำกัดการใช้งานแทน โดยอ้างว่าข้อมูลผลกระทบทาง สิ่งแวดล้อมและสุขภาพยังไม่เพียงพอ บรรทัดนี้ผมคงไม่เสียเวลามานั่งเถียงการใช้ “วิจารณ์ญาณ” ของกรมวิชาการเกษตรและคณะกรรมการวัตถุอันตรายว่า มันถูกต้องหรือมีข้อน่าสงสัยใดๆ หรือไม่ อย่างไร เพราะถึงพูดไปก็ยังคงไม่แคล้วต้องเจอแต่ข้ออ้างเดิมๆ ลองหันไปมองดูโลกแล้วหันกลับมามองตัวเองครับ แล้วจะทราบว่าการตัดสินใจที่เกิดขึ้นมีความน่าเชื่อมากน้อยเพียงใด นี่ยังไม่นับรวมความเห็นแย้งจาก “คณะกรรมการปฏิรูประบบสาธารณสุข” ที่เพิ่งออกมาหมาดๆ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคมที่ผ่านมาจะครับ

มะลิลา

คอลัมน์รายงานพิเศษ : การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ กับผลกระทบต่อการระบาดของศัตรูพืช

การระบาดของศัตรูพืช ไม่ว่าจะเป็นโรคพืชหรือแมลงศัตรูพืช ปัจจัยสำคัญขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ชนิดพืช พันธุ์พืช และศัตรูพืช เช่น เพลี้ยต่างๆ ส่วนใหญ่เติบโตและขยายพันธุ์ได้ดีในสภาพอากาศแห้งแล้ง ตักแตนแพร่ระบาดในสภาพอากาศที่ค่อนข้างชื้น

นายประสงค์ ประไพตระกูล รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิด การปรับตัวอย่างรวดเร็วของศัตรูพืช โดยเฉพาะจุลินทรีย์สาเหตุโรคที่มีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการระบาดทั้งด้านดีและด้านลบ คือ บ้างก็ลดลง บ้างก็เพิ่มสูงขึ้น แต่ที่น่ากังวล คือ อาจส่งผลต่อการวินิจฉัยชนิดของศัตรูพืช เนื่องจากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านรูปร่าง ลักษณะสัณฐาน หรือแม้กระทั่งระดับโมเลกุลของศัตรูพืชนั่นเอง นอกจากนี้จากการศึกษาข้อมูลต่างๆ พบว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังส่งผลกระทบการกระจายของศัตรูพืช เช่น ประเทศญี่ปุ่นสภาพอากาศที่ร้อนขึ้นหรือเย็นลง มีผลต่อศัตรูพืชต่างๆ อาทิ ศัตรูยาสูบ ข้าว และถั่วเหลือง จะขยายพื้นที่การทำลายขึ้นไปทางเหนือ แต่ศัตรูพืชบางชนิด เช่น

แมลงศัตรูข้าวจะจำกัดพื้นที่แคบลง

การแพร่ระบาดของศัตรูพืช อาจเกิดจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในชั้นบรรยากาศ บางการทดลองพบว่าแมลงจะลดลงเนื่องจากคุณภาพของอาหารจากพืชต่ำลง แต่บางการทดลองพบว่าแมลงจะกินพืชมากขึ้นเพื่อชดเชยคุณภาพอาหารที่ต่ำลง ด้วยเหตุนี้จะเห็นว่า อิทธิพลจากการให้ปุ๋ยและก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชและศัตรูพืช ยิ่งกว่านั้นสภาพภูมิอากาศที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ อาจทำให้เกิดโรคพืชและแมลงศัตรูพืชชนิดใหม่ขึ้นได้

นายประสงค์กล่าวต่อว่า จากการที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้ติดตามและศึกษาข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง พบว่าการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิที่สูงขึ้น หรือลดลง มีผลต่อการอยู่รอดและการขยายพันธุ์ของแมลงศัตรูพืช และเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้แมลงศัตรูพืชมีการระบาดได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี ยิ่งไปกว่านั้นคือทำให้เกิดความเสียหายรุนแรงมากขึ้น เช่น 1.แมลงศัตรูข้าว เช่น เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว และแมลงบัว ระบาดมากที่สุดเมื่ออุณหภูมิ 32 องศาเซลเซียส และพบว่าแมลงจะลดน้อยลงเมื่ออุณหภูมิ 16 องศาเซลเซียส 2.ตักแตนจะเคลื่อนไหวช้าลง หรือแข็งตัวบินไม่ได้ เมื่ออุณหภูมิต่ำกว่า 13 องศาเซลเซียส (ช่วงเดือน ธ.ค.-ก.พ.) 3.เพลี้ยอ่อนถั่วเหลือง เมื่ออุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส จะผลิตลูกได้ปานกลาง การเจริญเติบโตปานกลาง และเมื่ออุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส ไม่สามารถให้ลูกได้และจะไม่สามารถเจริญเติบโตได้เลย เป็นต้น

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศทั้งในปัจจุบันและอนาคตนั้นจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อชีววิทยาและพฤติกรรมของแมลง และโรคพืช รวมถึงศัตรูพืชชนิดอื่นๆ เพื่อการดำรงเผ่าพันธุ์ให้สามารถอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลถึงพืชและผลผลิต และที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือส่งผลกระทบต่อมนุษย์

สำหรับกรมส่งเสริมการเกษตรมีแผนรับมือด้านศัตรูพืช โดยได้มีการติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชทั้งชนิดที่เป็นศัตรูพืชประจำถิ่น รวมทั้งศัตรูพืชที่อุบัติใหม่หรือศัตรูพืชต่างถิ่นอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการทำเกษตรแบบแม่นยำโดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการเลือกช่วงเวลาการปลูกพืชอย่างเหมาะสม พืชเจริญเติบโตดี แข็งแรงสามารถเลี่ยงช่วงการระบาดของโรคแมลงได้ มีการศึกษาข้อมูลพันธุ์ด้านทานของพืชต่อศัตรูพืชต่างๆ เพื่อการส่งเสริมการปลูกอย่างเหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานเพื่อความยั่งยืน

เร่งพัฒนาคุณภาพลำไยภาคเหนือ
เกษตรกรต้นบทบาท'ศพก.'เสริมศักยภาพการผลิตแปลงใหญ่

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ เร่งพัฒนาคุณภาพลำไยภาคเหนือ ผ่าน ศพก.และแปลงใหญ่

ว่าที่ ร.ต. สมสวย ปัญญาสิทธิ์ รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรเปิดเผยว่า ในปี 2561 นี้ กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการโครงการรณรงค์การผลิตลำไยคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตลำไยในฤดูคุณภาพแก่เกษตรกร ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตลำไยในฤดูคุณภาพตามความต้องการของตลาดบริโภคสดภายในประเทศ

นายนเรศ ฝิปากเพราะ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจุบันมีเกษตรกรร่วมโครงการทั้งหมด 6,543 ราย รวมเป็นพื้นที่ 44,790 ไร่ ประกอบด้วย เกษตรกรรายเดิมในแปลงใหญ่ 4,543 ราย พื้นที่ 32,392 ไร่ และเกษตรกรรายใหม่ 2,000 ราย พื้นที่ 12,398 ไร่ ดำเนินการผ่านศพก. และแปลงใหญ่ จำนวน 34 แปลง ผลผลิตที่คาดว่าจะได้ในโครงการของเกษตรกรทั้งหมดไม่น้อยกว่า 28,000 ตัน และคาดว่าจะสามารถเพิ่มคุณภาพผลผลิตเกรด AA เพิ่มจากเดิมร้อยละ 30 หรือ 8,400 ตัน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 หรือ 16,800 ตัน คิดเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้น 210,000,000 บาท (คิดราคาเกรด AA ประมาณ 25 บาท/กก.)

สำหรับปีนี้สถานการณ์การเก็บเกี่ยวและปริมาณผลผลิตลำไยในฤดูทั้งหมด 381,498 ตัน เก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว 55,031 ตัน และยังไม่ได้เก็บเกี่ยวผลผลิต 326,467 ตัน ซึ่งทางสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จังหวัดเชียงใหม่ มีแผนการดำเนินงานการบริหารจัดการลำไยภาคเหนือ ปี 2561 ประกอบด้วย การบริโภคสดในประเทศ จำนวน 26,540 ตัน ส่งออก(ลำไยสด) จำนวน 77,084 ตัน และแปรรูป จำนวน 277,874 ตัน ไม่ว่าจะเป็น อบแห้ง และส่งเข้าโรงงานกระป๋อง เป็นต้น